

LUXEMBURGSE MELK- EN VLEESVEESECTOR IN BEELD

De rundveeconsulenten van Boerenbond bezochten eind augustus drie melk- en vleesveebedrijven in het Groothertogdom Luxemburg. Deze Europese lidstaat wordt niet meteen geassocieerd met landbouwproductie. Nochtans zijn er performante en vooruitstrevende landbouwbedrijven in Luxemburg. – *Roel Vaes, adviseur Rundvee - Studiedienst Boerenbond*

Het Groothertogdom Luxemburg is met 600.000 inwoners een dwerg binnen Europa. Uiteraard is ook het Luxemburgse landbouwaandeel binnen het geheel van de Europese Unie beperkt. Uit een gesprek met de heer Hoffmann van het boekhoudkantoor van de Luxemburgse overheid (SER, *Service d'économie rurale*) en de heer Vrehan van de landbouworganisatie (*Centrale Paysanne Luxembourgeoise*) blijkt dat er toch mooie en vooruitstrevende landbouwbedrijven zijn. De themagroep Rundvee van Boerenbond bracht een bezoek aan het melkveebedrijf van de gebroeders Engelen in Troine, het melk- en fokveebedrijf van de familie Lis-Vaessen in Winrange en het vleesveebedrijf van de familie Annet in Weiler. Een uitgebreidere toelichting over deze bedrijven volgt in de komende nummers van *Management&Techniek*. Globaal telt Luxemburg ongeveer 2000 landbouwbedrijven. Het merendeel zijn melk- en vleesveebedrijven. Deze situeren zich voornamelijk in het noorden van Luxemburg. In het zuiden is er meer wijnbouw en industrie. Daarnaast is een

beperkt aantal bedrijven actief in akkerbouw, de varkens- en pluimveehouderij. *Centrale Paysanne Luxembourgeoise* is belangbehartiger van de Luxemburgse boeren. Men biedt zijn leden ook een

.....
Luxemburgse melkveehouders staan voor dezelfde uitdagingen als hun Belgische collega's.

aantal diensten aan. De focus ligt hier vooral op fiscale ondersteuning. Ze bieden naast de SER, als enige private organisatie, een bedrijfseconomische boekhouding aan. Het merendeel van de Luxemburgse bedrijven heeft echter een bedrijfseconomische boekhouding bij de SER. Die staat ook in voor overname- en investeringsdossiers. Gemiddeld zijn er een 25 overnamedossiers per jaar. Met

dit beperkt aantal dreigt de landbouw op termijn te verdwijnen. De overheid tracht in de mate van het mogelijke de landbouwers te ondersteunen om toch voldoende opvolging te verzekeren (bijvoorbeeld VLIF-steun, een tegemoetkoming in de premie van de weersverzekering, landschapspremie ...).

Melkveehouderij

Luxemburg telt 1200 melkveebedrijven met in totaal ongeveer 55.000 melkkoeien en een totale productie van bijna 400 miljoen liter melk op jaarbasis. Sinds het wegvallen van de quota hebben de melkveeouders en gemengde bedrijven fors geïnvesteerd in de uitbouw van hun melkveetak. De lage rentevoet was hierbij een extra stimulans. De leninglast van de bedrijven is hierdoor op heel wat melkveebedrijven opgelopen tot bijna 10 cent/liter. Binnen de melkveeboekhoudingen van de SER (ongeveer 500 bedrijven) is de gemiddelde bedrijfsgrootte 75 melkkoeien met een productie van 7300 liter/koe. Maar er is een stijgende trend, zowel wat de bedrijfsgrootte betreft als de

melkproductie per koe. De melkafzet is voornamelijk coöperatief. De voornaamste melkerijen die actief zijn in Luxemburg zijn LuxLait, Arla, Hohwald en Lactalis. Daarnaast zijn er nog enkele kleinere private melkerijen. Lactalis werkt met A- en B-prijzen, geïnspireerd op de Franse melkprijsvorming. De voornaamste melkstromen gaan richting verse zuivelproducten.

Ondanks het wegvallen van de melkquota kennen de melkveehouders in Luxemburg ook grote uitdagingen. Ze zijn analoog aan deze waar de Belgische melkveehouders mee worden geconfronteerd. De beschikbaarheid van grond en arbeid zijn de belangrijkste. Groter wordende bedrijven hebben nood aan externe arbeid. Deze zal in Luxemburg zeker uit het buitenland moeten komen. Nu al werken er in het groothertogdom dagelijks al 120.000 mensen van buiten Luxemburg. Daarnaast is grond steeds meer een beperkende factor. De grondprijzen in Luxemburg gaan in stijgende lijn. Zeker rond de grotere steden liggen ze nog een stuk hoger dan de Vlaamse grondprijzen. Hierdoor wordt landbouwgrond vaak opgekocht door de projectontwikkelaars voor woningbouw of industrie. Zo verdwijnt deze grond uit de landbouw. Tot slot zien de collega's van de *Centrale Paysanne Luxembourgeoise* de groter wordende afstand tot landbouwers en burgers als een bedreiging. Zo ontstaat er meer discussie bij de vergunningsverlening van de bedrijven en worden er dikwijls extra voorwaarden opgelegd. Ook op het vlak van milieu en duurzaamheid zijn er in het Groothertogdom Luxemburg beperkingen. In het kader van de mestwetgeving mag bijvoorbeeld in waterwinningsgebied slechts 150 kg N per hectare uit dierlijke mest op de percelen gebracht worden. Bovendien hebben de Luxemburgse veehouders geen derogatie. Weidegang wordt door de overheid gestimuleerd. De klimaatimpact van de veehouderij wordt ook steeds belangrijker, maar voorlopig zijn er nog geen concrete doelstellingen en maatregelen op het vlak van klimaat geformuleerd.

Vleesveehouderij

Na melk is de productie van rundvlees de tweede belangrijkste landbouwsector. Luxemburg telt ongeveer 26.000 runderen voor vleesproductie. Dit is goed voor 16.000 ton vleesproductie. Rekening houdend met import en export van levende dieren en de import van vlees heeft

Luxemburg een zelfvoorzieningsgraad van 108%. Het rundvleesverbruik per inwoner schommelt rond 25 kg en de trend is de laatste jaren ook sterk dalend.

De drie rundveebedrijven die in de komende nummers uitgebreid aan bod komen liggen in Clervaux, het noordelijkste kanton van het Groothertogdom Luxemburg. We bezoeken bedrijven in 1 Troine, 2 Winrange en 3 Weiler.

1 Sinds het wegvallen van de quota hebben de Luxemburgse melkveehouders fors geïnvesteerd in de uitbouw van hun melkveetak. 2 De gekoppelde zoogkoeienpremie in Luxemburg is al tien jaar afgeschaft.

de SER-bedrijven blijkt het inkomen per arbeidskracht onder 25.000 euro ligt. Dit is het laagste inkomen in vergelijking met andere sectoren. De zuivere afmestbedrijven behalen de slechtste resultaten, maar ook de zoogveebedrijven hebben het moeilijk. In Luxemburg is er geen gekoppelde zoogkoeienpremie. Deze is al meer dan 10 jaar afgeschaft. Ook de basispremie evolueert meer en meer richting een *flatrate*. Gezien de duurdere levensstandaard in Luxemburg is het inkomen uit hun vleesveetak voor de meeste bedrijven ontoereikend. Het minimumloon om te overleven in Luxemburg bedraagt 1700 euro/maand. De strategie van veel bedrijven is groei en omzet en inkomen op peil te houden. Een aantal zuivere zoogvee- of afmestbedrijven willen omschakelen naar melkvee, maar deze bedrijven vinden geen afzet voor hun melkproductie. De melkerijen nemen er voorlopig geen nieuwe melkveeouders bij. Heel wat vleesveebedrijven zoeken hun heil in verdere diversificatie. Dit kan zeer breed zijn door te zetten op thuisverkoop van vlees of op natuuronderhoud en de productie van nichevlees (bijvoorbeeld

Voor de verwerking is er in Luxemburg geen runderslachthuis. Dieren worden in België of Noord-Franrijk geslacht. De retail is dominant en drukt de prijzen. Cactus is een van de grootste ketens in Luxemburg die focust op Luxemburgse producten, maar tegen een goedkope prijs voor de consument. Dit maakt dat de rentabiliteit op de vleesveebedrijven ook in Luxemburg beperkt is. Uit de gemiddelde cijfers van

natuurvlees, biovlees ...). Ook nevenactiviteiten zoals de energieproductie of loonwerk zijn in trek. Een aantal veehouders tracht ook kapitaal te beleggen op huizenmarkt. ■

Dit is het eerste artikel uit een reeks van vier over de Luxemburgse rundveehouderij. In de volgende artikels brengen we bedrijfsreportages.